

การพัฒนาารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษา
ของคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทย*

DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION MODEL BASED
ON BUDDHIST EDUCATIONAL ADMINISTRATION OF
MAHAYANA SANGHA IN THAILAND.

พระมหาสุริยา คั่นฟ้าบ (แสงอินตา)

Phramaha Suriya Khanprab (Sanginta)

พระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฒโน

PhramahaYannawat Thitavaddhano

สิน งามประโคน

Sin Ngampracon

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

E-mail: suriya5179@hotmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้เพื่อสร้างการพัฒนาารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทย โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาเริ่มศึกษาถึงสภาพปัจจุบันของการบริหารการศึกษาคณะสงฆ์มหายานจำนวน 6 โรงเรียน โดยศึกษาสภาพความเป็นจริงที่มีอยู่ในปัจจุบัน ด้วยวิธีการสนทนากลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียน เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ดีขึ้นด้วยการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ด้วยการจัดสนทนากลุ่มรับรองรูปแบบของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 11 รูป/คน ได้ผลการศึกษา ดังนี้

1. สภาพการบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทย โรงเรียนได้ แบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย พบว่า 1) การบริหารงานฝ่ายวิชาการ ผู้บริหารต้องมีการปรับพื้นฐานการเรียน การสอน สำหรับผู้เรียนให้เหมาะสมและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนโดยเน้น

* Received 11 March 2019; Revised 13 March 2019; Accepted 13 March 2019.

ผู้เรียนมีส่วนร่วม และใช้สื่อให้ทันสมัย 2) การบริหารงานงบประมาณ มีจำนวนจำกัดต้องอาศัยความร่วมมือกับผู้มีจิตศรัทธาและชุมชน ตลอดถึงเครือข่ายโรงเรียน 3) การบริหารงานบุคคล โรงเรียนต้องพัฒนาครูผู้สอนเพื่อให้มีความพร้อมในการสอนและเพิ่มครูสอนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ 4) การบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารได้มีการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ระหว่างบุคลากรและผู้เรียนเพื่อช่วยเหลือกัน

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหานิกายในประเทศไทย ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการดำเนินงาน 4) หลักพุทธบริหารการศึกษา และ 5) ประเมินผลโดยการบูรณาการหลักพุทธบริหารการศึกษา ดำเนินการได้ดังนี้ (1) การบริหารฝ่ายวิชาการ ผู้บริหารใช้หลักธรรม โยนิโสมนสิการ, อิทธิบาท 4 (2) การบริหารฝ่ายงบประมาณใช้หลักกุศลมูล 3, (3) การบริหารงานฝ่ายบุคคลใช้หลักทศพิธราชธรรม, พรหมวิหารธรรม 4 (4) การบริหารงานฝ่ายทั่วไปใช้หลักธรรม กัลยาณมิตตตา, พละ 5 และใช้กระบวนการการพัฒนาด้วยการส่งเสริมการศึกษาดูงานนอกสถานที่ อบรมและศึกษาต่อเพื่อพัฒนางานทุกด้านให้มีคุณภาพ

3. รูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษา ที่ได้รับการพิจารณารับรองจากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว มีรูปแบบการบริหารการศึกษาประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ หลักพุทธบริหารการศึกษา และประเมินผลโดยยึดรูปแบบการบริหารการศึกษาทั้ง 4 ฝ่าย เพื่อดำเนินการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ตามหลักพุทธบริหารการศึกษาและวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนในคณะสงฆ์มหานิกายในประเทศไทยตามรูปแบบ Mahayana Buddhism Model ที่มีคุณภาพในบริบทของบริหารจัดการการศึกษา

คำสำคัญ : รูปแบบ, หลักพุทธบริหารการศึกษา, มหายนิกาย

Abstract

This dissertation aims to develop an educational administration model based on Buddhist educational administration of Mahayana Sangha in Thailand. The research process was started by the study of the current educational administration condition of Mahayana Sangha from 6 schools. The data were

collected from the school stakeholders, documents, research works and connoisseurship with 11 experts. The study results showed that:

1. The educational administration of Mahayana Sangha in Thailand was divided into 4 main sections; 1) Academic administration, the school administrators had to adjust the level of teaching and learning, develop learning media for learnercentered learning, and implement the modern technology in school, 2) Budget administration, with limitation of budget, schools had to raise the fund from people, community and school networks, 3) Personnel administration, teachers had to be developed in teaching skills and the number of teachers had to be increased, and 4) General administration, teachers and students had been encouraged in teamwork and giving assistance to each other.

2. The development of educational administration according to Buddhist educational administration of Mahayana Sangha in Thailand consisted 4 components; 1) Principle, 2) Objective, 3) Work process, 4) Buddhist administration education principles and 5) Assessment. The integration of Buddhist educational administration can be done as follows; (1) Academic administration integrated with Yonisomanasikara and Iddhipada, (2) Budget administration integrated with 3 wholesome roots, (3) Personnel administration integrated with the principles of the tenfold code of the king and Brahmavihara Dhamma, and (4) General administration integrated with the principles of Kalyanamittata, Bala, and training, further study and field trip study.

3. The educational administration model based on Buddhist educational administration approved by connoisseurship consisted of principle, objective, process, and assessment based on the 4 components of educational administration system in order to operate educational management and observe the organizational culture of schools under the administration of Mahayana Sangha in Thailand effectively and successfully.

Keywords: Model, Buddhist Education, Mahayana.

บทนำ

พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นศาสนาแห่งการศึกษาที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้เป็นศาสดาทรงสั่งสอนด้วยหลักธรรมวินัยเน้นให้พุทธบริษัทเข้าถึงแก่นหลักคำสอนพระพุทธศาสนาด้วยศีล สมาธิปัญญา และกระบวนการพัฒนาการศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งพุทธบริษัทเป็นบุคคลสำคัญเพราะเป็นผู้สืบทอดพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยที่เป็นแบบอย่างแห่งการประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาและเป็นผู้ฝึกอบรมสั่งสอนศีลธรรมและจริยธรรมและเป็นผู้นำด้านจิตใจของประชาชน ซึ่งเป็นรูปแบบและหน้าที่สำคัญของพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ทางสังคมดังพระพุทธพจน์ที่ว่า “ภิกษุทั้งหลายเธอทั้งหลายจงจาริกไปเพื่อประโยชน์ และความสุขของชนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่ทวยเทพ และมนุษย์ทั้งหลาย” นี่ก็เป็นการประกาศนโยบายครั้งแรกในการออกเผยแผร์หลักคำสอนแก่ประชาชนซึ่งถือว่าออกไปให้การศึกษาแก่ประชาชนโดยมีพระพุทธองค์เป็นผู้การบริหารองค์กรสำหรับการศึกษาในสมัยพุทธกาล และพระองค์ทรงมีลักษณะความเป็นผู้นำที่ยอดเยี่ยมเป็นแบบอย่างแก่พุทธบริษัททั่วไป

ต่อมาพระพุทธศานามหายานได้เข้ามายังประเทศไทยในสมัยกรุงธนบุรี พร้อมกับชาวญวนในสมัยนั้น พระเจ้ากรุงธนบุรี โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้รับไว้แล้วพระราชทานบ้านเรือนอยู่นอกพระนครทางฝั่งตะวันออก ปัจจุบันชื่อว่าพาหุรัด ชาวญวนได้นำพระพุทธศานามหายานเข้ามายังประเทศไทยโดยนิมนต์พระภิกษุญวนเข้ามาพำนักอยู่ในประเทศไทยเพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวญวนในสมัยนั้น คือพระสงฆ์อนัมนิกายในปัจจุบัน ต่อมาพระสงฆ์จีนก็ได้เข้ามาอาศัยอยู่กับพระสงฆ์อนัมนิกายเพราะลัทธิศาสนาของญวนกับจีนมีหลักคำสอนคล้ายกัน และทำพิธีต่าง ๆ เหมือนกัน เช่น กงเต็ก ที่ึงกระจาด เป็นต้น และต่อมาได้แบ่งออกเป็นนิกาย อนัมนิกาย จีนนิกาย ในปัจจุบัน พระสงฆ์มหายานได้เปิดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 13,14 เพื่อสืบทอดทายาท เป็นโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดคณะสงฆ์อนัมนิกาย 3 โรงเรียน 1) โรงเรียนกุศลสมาครวิทยาลัย 2) โรงเรียนสุนทรประดิษฐ์

วิทยาลัย 3) โรงเรียนมหาปัญญา ส่วนสังกัดคณะสงฆ์จีนนิกาย 3 โรงเรียน 1) โรงเรียนมังกรมลาวาสวิทยาลัย 2)โรงเรียนโพธิ์ไตรราชวิทยาลัย 3) โรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา

การศึกษาของคณะสงฆ์อนัมนิกายและจีนนิกายนั้นมีความจำเป็นต่อคณะสงฆ์คือการสร้างศาสนทายาทให้กับนิคายมหายานในประเทศไทย ทั้งด้านพิธีกรรม และทางการศึกษาทำให้ประชาชนที่มีความศรัทธาในพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน และเป็นที่พักของพุทธศาสนิกชนคนทั่วไป และเป็นการศึกษาที่ช่วยเด็กที่ไม่มีโอกาสได้เข้ามาเรียนหนังสือ และหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน

สภาพการบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทย มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านการจัดการศึกษาและมีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุนิยมมากกว่าด้านจิตใจ มีผลกระทบต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมวัฒนธรรม ประเพณีของพุทธศาสนาที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษานำมาใช้ในการบริหารงานน้อยกว่าที่ควรจะเป็นทำให้การบริหารงานไม่ราบรื่นและไม่ดีเท่าที่ควรความสำคัญเช่นเดียวกันกับผู้บริหารหน่วยงานอื่น ๆ เพราะหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาก็ต้องปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกัน แต่บางครั้งการบริหารงานระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชาก็ไม่ราบรื่น อีกทั้งงานด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษายังไม่ได้รับการพัฒนาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงได้ดีเท่าที่ควรทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน เช่น มีการขอย้ายพนักงานครู ซึ่งไม่พอใจในการบริหารงานของผู้บริหารหรือไม่ได้รับความร่วมมือในการพัฒนางานทำให้ผลงานทางด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป ไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป ดังนั้นการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องได้ทั้งงานและได้ทั้งน้ำใจของเพื่อนร่วมงาน ในการนี้ผู้บริหารจะต้องใช้ทั้งพระเดชพระคุณ ผู้บริหารที่หวังจะใช้อำนาจหรือพระเดชในการสั่งการให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานอย่างเดียวนั้น ย่อมไม่เกิดประโยชน์ในการทำงาน (องสรภานอนัมนพจน์, 2556) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาบางครั้งไม่ให้ความสำคัญกับการใช้คุณธรรมในการบริหารงานทำให้พนักงานครูขาดขวัญ และกำลังใจ และผู้บริหารมีความรู้เรื่องคุณธรรมไม่ชัดเจนพอ จึงทำให้เมื่อนำไปปฏิบัติไม่ได้ผลเท่าที่ควร ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องสร้างเสริมภาพพจน์ให้เป็นที่ศรัทธาเชื่อถือ ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติ คือมีความรัก ความสงสาร

ความชื่นชมยินดี ความมีน้ำใจเป็นกลาง ไม่ลำเอียงทั้งรายบุคคลและคณะผู้บริหารที่ดีควรใช้พระคุณมากกว่าพระเดช หรือใช้อำนาจบาตรมีมากกว่าอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

ความสำคัญของงานวิจัยการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในคณะสงฆ์มหานานับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบทั้งเป็นที่ปรึกษา เป็นผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป ควบคุมการเรียนการสอน จัดครูเข้าสอน จัดให้มีอุปกรณ์เครื่องมือวัสดุ นิเทศการสอนการวัดผล ประเมินผลและการจัดการใช้ทรัพยากรทั้งที่เป็นบุคคลและสิ่งของเพื่อปรับปรุงและพัฒนางานให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่าการนำหลักพุทธบริหารการศึกษา มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จะเป็นแนวทางที่ดีในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะงานด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัย เรื่องรูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหานานในประเทศไทย เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของคณะสงฆ์มหานานในประเทศไทย โดยผลการวิจัยที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการกำหนด และการพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหานานในประเทศไทยในการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์โดยใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา เพื่อปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานทั้ง 4 ด้านดังกล่าวแล้วข้างต้น ให้สามารถบูรณาการกับหลักพุทธบริหารการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

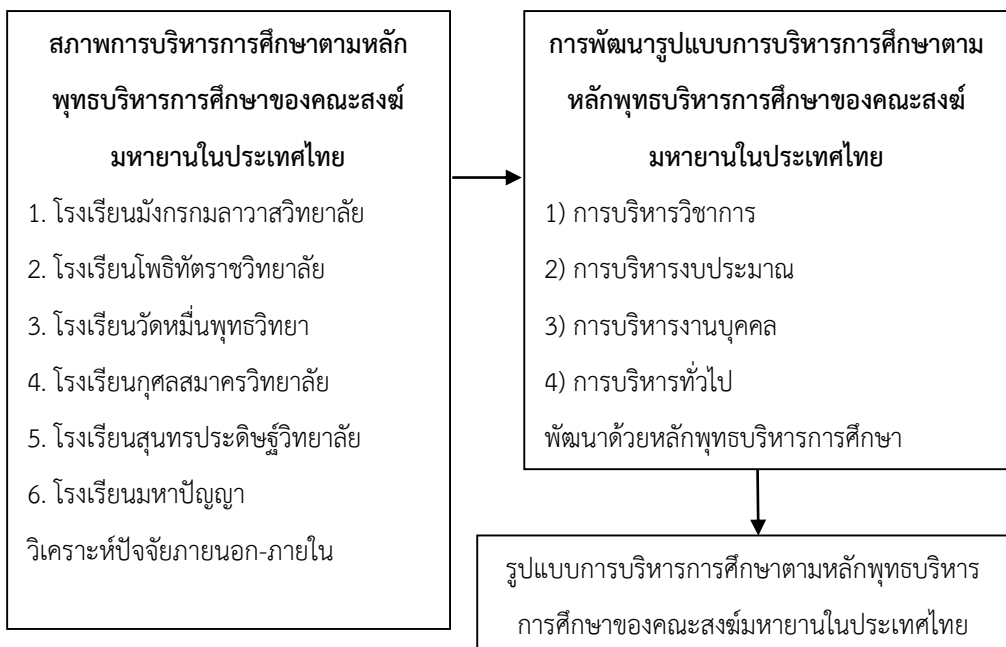
1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหานานในประเทศไทย
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหานานในประเทศไทย

3. เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทย

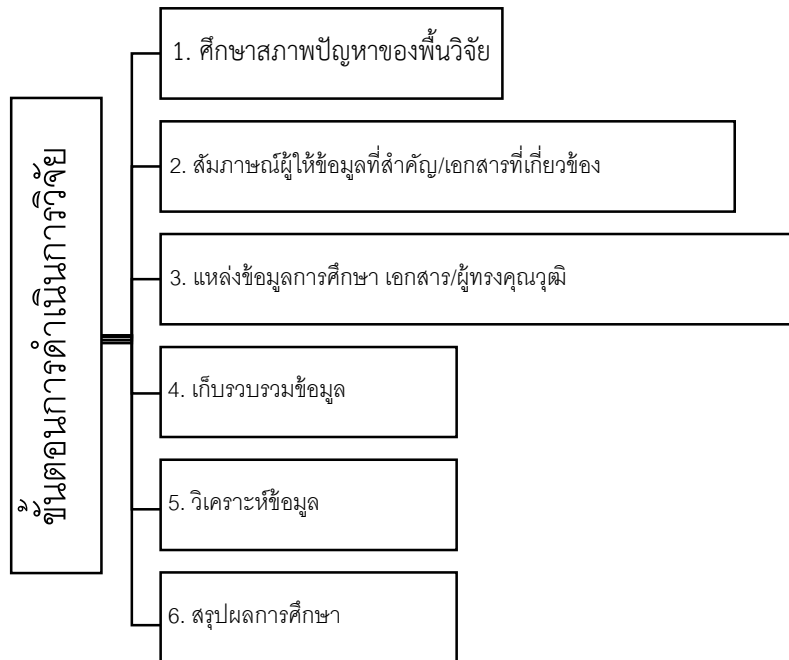
กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดกรอบแนวความคิดการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทย เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหานานในประเทศไทย

การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหานานในประเทศไทยโรงเรียนที่อยู่ในดูแลของกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 13 สังกัดคณะสงฆ์จีนนิกายแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ที่ โรงเรียนมังกกรมลาวาสวิทยาลัย สถานที่ตั้ง ตั้งอยู่เลขที่ 423 ถนนเจริญกรุง เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100 เป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนประมาณ 150 ถึง 200 รูป และมีสภาพการบริหารการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ สภาพปัจจุบันงานการบริหารงานวิชาการที่ต้องรับภาระอยู่ คือ วิชาที่สอนเกินกว่า ที่นักเรียนจะรับไหว ทั้งวิชาบังคับใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาเสริมบังคับแก่นักธรรมและบาลี นักเรียนต้องเรียนตามเวลา และต้องสอบผ่านทุกวิชาในความเป็นจริงเด็กจะต้องพักอย่างน้อยวันหนึ่งประมาณ 8 ชั่วโมง แต่นักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีเวลาพักน้อยมาก เพราะต้องเข้า นอนตามระเบียบของวัดประมาณ 22.00 นาฬิกา ตื่นนอน 04.00 นาฬิกา ทุกวัน เพราะต้องทำกิจกรรมทางศาสนา ในฐานะพระภิกษุและสามเณร คือ ทำวัตร สวดมนต์เช้า เริ่ม 04.00 นาฬิกา ทำวัตรสวดมนต์ เริ่ม 19.00 นาฬิกา

หรือแล้วแต่ว่าวัดใดจะกำหนดเวลาที่ชัดเจน และยืดหยุ่นบ้างตามสถานการณ์ส่วนสถานที่ยังรอ การสร้างอาคารจอดรถจนแล้วเสร็จ สภาพปัญหาทางการบริหารงานวิชาการ เช่น งานด้านการ เรียนการสอนกิจกรรมส่งเสริม การสอนงานทะเบียน อันเป็นงานในหน้าที่ปฏิบัติโดยตรงของ ฝ่ายวิชาการ ที่รับผิดชอบด้านเอกสารข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนตั้งแต่การเข้าเรียน ระหว่าง เรียนจนถึงการออกจากโรงเรียน การปฏิบัติงาน-จึงต้องมีความละเอียดถี่ถ้วน และงานต้องเป็น ระบบขั้นตอน การจัดเก็บเอกสารหลักฐาน ต้องมีความ ปลอดภัย ผู้ปฏิบัติงานต้องเป็นบุคคลที่ มีคุณลักษณะ- การให้บริการที่ตีอุทิศเวลาให้การทำงานอย่าง จริงจัง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู อาจารย์ นักเรียนและผู้ปกครอง ตลอดจนมีความคิดริเริ่ม พัฒนา ปรับปรุงงาน เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขาดการวางแผนพัฒนาอย่างเป็น ปัญหาที่ทางโรงเรียนพระ ปรียัติธรรมประสบมาโดยตลอด คือการบันทึกไว้ในฐานข้อมูล ยังไม่มีการริเริ่มสร้างฐานข้อมูล เป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ส่งผลให้ระบบอื่น ๆ ในภาพรวมไม่พัฒนา และหยุดอยู่กับที่ อีกทั้ง สภาพปัญหาไม่ได้รับการเหลียวแลจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง โรงเรียนพระ ปรียัติธรรมที่เกิดขึ้นจากคณะสงฆ์ แต่ในอนาคตอาจถูกตัดรอนด้วยเงื่อนไขหลายๆ ประการ

การบริหารงานงบประมาณ สภาพปัญหาปัจจุบันแม้จะเป็นวัดในคณะสงฆ์มหานิกายเงิน นิกาย แต่ระเบียบปฏิบัติทางการบริหารการปกครองต้องทำตามกติกาและกฎของมหาเถร สมาคมทุกอย่าง ยกเว้นการปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัยที่ใช้ระบบมหานิกายเป็นเกณฑ์ ในส่วน ของการศึกษา พระภิกษุสามเณรมหานิกายต้องเรียนนันทกรรม และสอบให้ผ่าน- ถึงนันทกรรมเอก ส่วนบาลีที่ผ่านมาพระเณรในคณะสงฆ์เงินนิกายไม่ได้ส่งสอบ ขาดเซยโดยส่งเสริมให้พระเณรได้ เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาเมื่อจบชั้นมัธยม ปีที่ 6 ให้เรียนที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยสภาพปัญหาการบริหารงานงบประมาณ- โรงเรียนมังกรมลาวาสวิทยาลัย ประสบปัญหาไม่แตกต่างจากโรงเรียนปรียัติธรรมอื่น ๆ และมี ปัญหาที่คณะผู้บริหารตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา โรงเรียนพยายามปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ โรงเรียนขับเคลื่อนไปได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการตั้งมูลนิธิ และระดมทุน เพื่อนำดอกผลมาบริหาร จัดการ ซึ่งที่ผ่านมาก็ได้ผลพอสมควร แต่ไม่อาจที่จะสร้างความคล่องตัวและความมั่นคงให้กับ บุคคล และเจ้าหน้าที่ได้อย่างเต็มร้อย

การบริหารงานบุคคล สภาพปัญหาทางการบริหารงานบุคคล คือ ครูมีคุณสมบัติไม่ตรง สาย และความเลือนไหลของบุคลากรที่เปลี่ยนแปลงบ่อย มีการเข้าออกตลอดเวลา ไม่

สอดคล้องกับหลักการของพระพุทธศาสนาที่มีแนวคิดที่ว่า ชีวิตของมนุษย์ทั้งชีวิตนั้นเกี่ยวข้องกับ การศึกษาอยู่ตลอดเวลา トラบที่ยังไม่สิ้นกิเลสเป็นเสขบุคคล ยังต้องศึกษา ฉะนั้นการพัฒนาตน เพื่อการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์จึงต้องมีจุดหมายเพื่อความสิ้นกิเลส อันเป็นจุดหมายของชีวิต “มนุษย์” ในมรรควิธีของมนุษย์ การมีบุคคลด้านการศึกษาที่ดี สมบูรณ์สอดคล้องกับ สภาพการณ์อย่างต่อเนื่อง จะส่งผลกระทบยาวในการดำเนินการสู่เป้าหมาย ให้เกิดสังคม คุณธรรม มีความสงบร่มเย็น เป็นระเบียบ สภาพปัญหาการบริหารงานบุคคล โรงเรียนมัธยม กลาวาสวิทยาลัย ประสบปัญหาไม่- แตกต่างจากโรงเรียนปริยัติธรรมอื่น ๆ และมีปัญหากับคณะ ผู้บริหารตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา โรงเรียนพยายามปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้โรงเรียนขับเคลื่อนไป ได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการตั้งมูลนิธิและ ระดมทุน เพื่อนำดอกผลมาบริหารจัดการ ซึ่งที่ผ่านมา ก็ ได้ผลพอสมควร

การบริหารงานงานทั่วไป สภาพเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป ซึ่งครอบคลุมหลายๆ งานเช่นการก่อสร้าง การต่อเติมอาคารหรือห้องเรียนตลอดถึงงานจัดซื้อจัดจ้างทุกประเภท ประสบปัญหาที่คล้ายๆ กับ โรงเรียนปริยัติธรรมทุกโรงเรียนและทุกพื้นที่ ปัจจัยหลักอยู่ที่งบประมาณ และระบบการบริหารจัดการที่รัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด ให้งบประมาณไม่พอ ไม่ สอดคล้อง กับสภาพความจริงของบริบท กฎระเบียบและแนวทางปฏิบัติไม่ชัดเจน คนที่รู้ปัญหา ไม่ได้เข้ามาแก้ปัญหา คนที่มีส่วนในการแก้กลับไม่รู้ปัญหาที่แท้จริง การพัฒนาส่วนอื่น ๆ ทำได้ ช้าและไม่ต่อเนื่อง หากต้องการให้งานเดินหน้าอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ วัดและ ผู้บริหารวัด คือ เจ้าอาวาสต้องจัดการหาทุนเอง

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะ สงฆ์มหานิกายในประเทศไทย

การบริหารงานวิชาการ หลักการพัฒนารูปแบบประกอบด้วย (1) การพัฒนาหรือการ ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผน สามัญศึกษา (2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (3) การวัดผลประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (5) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (6) การพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนใช้หลักพุทธธรรมมาบูรณาการ กับการบริหารงานโรงเรียน ประกอบด้วยหลักธรรม กัลยาณมิตตตา, โยนิโสมนสิการ, โกศล 3, ปัญญา 3, อิทธิบาท 4

การบริหารงานงบประมาณ หลักการพัฒนารูปแบบประกอบด้วย (1) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ (2) การอนุมัติการใช้จ่ายงบบุคลากรที่ได้รับจัดสรร (3) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ โรงเรียนใช้หลักพุทธธรรม มาบูรณาการ กับการบริหารงานโรงเรียน ประกอบด้วยหลักธรรม โยนิโสมนสิการ, อัปมาทะ, ธรรมคัมภีร์โลก 2, กุศลมูล 3

การบริหารงานบุคคล หลักการพัฒนารูปแบบประกอบด้วย (1) การวางแผนอัตรากำลัง (2) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา (3) การประเมินผลการปฏิบัติงาน (4) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ (5) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โรงเรียนใช้หลักพุทธธรรม มาบูรณาการ กับการบริหารงานโรงเรียน ประกอบด้วยหลักธรรม กัลยาณมิตตตา, พรหมวิหาร 4, ทศพิธราชธรรม, ฆราวาสธรรม 4, อธิปไตย 3

การบริหารงานทั่วไป หลักการพัฒนารูปแบบประกอบด้วย (1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา (2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่าย (3) การดำเนินงานธุรการ (4) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม (5) การจัดการเรียนรู้นอกสถานที่ (6) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา โรงเรียนใช้หลักพุทธธรรมมาบูรณาการ กับการบริหารงานโรงเรียน ประกอบด้วยหลักธรรม โยนิโสมนสิการ, อัปมาทะ, พละ 5, ปัญญา 3, อิทธิบาท 4

3. รูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทย

การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทยในครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบพุทธบริหารการศึกษา ในโรงเรียนที่สังกัดคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทย โดยการนำเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป ได้พัฒนาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาโดยมีกระบวนการค้นคว้าข้อมูลทั้งเอกสาร และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 6 โรงเรียน จำนวน 32 รูป/คน เมื่อได้ข้อมูลจากการศึกษามาแล้วได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน พร้อมด้วยนำหลักพุทธบริหารศึกษามาบูรณาการ เพื่อจะได้นำเสนอ

การพัฒนาารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหานายานในประเทศไทย ต่อผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 11 รูป/คน ในการตรวจสอบความถูกต้อง หลังจากสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้ปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้แนะนำจึงได้รูปแบบที่สมบูรณ์ซึ่งประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการดำเนินงาน 4) หลักพุทธบริหารการศึกษา 5) การประเมินผลการดำเนินงาน ดังนั้นเพื่อให้เกิดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนต่อไป

ก. หลักการและเหตุผล

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 13,14 เป็นกลุ่มโรงเรียนอยู่ในสังกัดคณะสงฆ์มหานายานในประเทศไทย มีจำนวนโรงเรียน 6 แห่ง ดังนี้ 1) โรงเรียนมังกรกมลลาวาสวิทยาลัย 2) โรงเรียนโพธิ์ตราวิทยาลัย 3) โรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา 4) โรงเรียนกุศลสมาครวิทยาลัย 5) โรงเรียนสุนทรประดิษฐ์วิทยาลัย 6) โรงเรียนมหาปัญญา จากการสรุปจากการศึกษาเอกสาร และสัมภาษณ์ ยังมีจุดด้อย ของแต่ละโรงเรียน 1) ด้านงานบริหารงานวิชาการ (1) ผู้เรียนมาจากต่างสถานที่กัน ทำให้มีพื้นฐานด้านความรู้แตกต่างกัน จึงต้องมี -การปรับความรู้ขึ้นพื้นฐานใหม่ในหลายๆ วิชาจึงส่งผลกระทบต่อทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน เช่นการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ เป็นต้น (2) ครูมีแผนการสอนที่ยังไม่สมบูรณ์ ซึ่งอยู่ในระหว่างการดำเนินการปรับปรุง เพิ่มขึ้นอีก เพื่อให้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (3) มีการนิเทศการประชุม แต่การติดตามผลประเมินผล ยังไม่ต่อเนื่อง 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีจำกัด ไม่เพียงพอในการขยายสถานที่โรงเรียน และการจัดซื้อจัดจ้าง เกี่ยวกับงานด้านพัสดุครุภัณฑ์เพราะขาดความเป็นระบบที่ชัดเจน 3) ด้านการบริหารงานบุคคล ขาดแคลนผู้สอนที่ตรงกับสาขาวิชาที่จบมา ครูผู้สอนบางท่านยังไม่ได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนโดยเข้ารับการอบรมหลักสูตรกลุ่มสาระการ เรียนรู้ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป การร่วมกิจกรรมระหว่างผู้เรียนภายในกลุ่มหรือกับ โรงเรียนอื่นยังมีน้อย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้เรียนมีน้อย เพราะการแนะแนวและกรณีศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหานายานในประเทศไทย เมื่อตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบแล้วเสร็จ ผู้วิจัยจึงจะสามารถนำรูปแบบนี้ไปเสนอผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 6 แห่ง ได้นำไปบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข. วัตถุประสงค์

รูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทยทั้ง 4 ด้าน 1) การบริการงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป

ค. กระบวนการดำเนินงาน

การวิจัยประกอบไปด้วยโครงสร้างหลักสูตรที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาได้ใช้บริหารในปัจจุบันมีโครงสร้างบริหารหลักสูตรและหลักพุทธบริหารการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย

การบริหารงานวิชาการ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 6) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 7) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การบริหารงานงบประมาณ 1) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ 2) การอนุมัติการใช้จ่ายงบบุคลากรที่ได้รับจัดสรร 3) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

การบริหารงานบุคคล 1) การวางแผนอัตรากำลัง 2) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 4) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 5) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

การบริหารงานทั่วไป 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา 2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่าย 3) การดำเนินงานธุรการ 4) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 5) การจัดการเรียนรู้นอกสถานที่ 6) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

ง. หลักพุทธบริหารการศึกษา

การบริหารงานวิชาการ หลักพุทธธรรม ประกอบด้วย กัลยาณมิตตดา, โภสกล 3, ธรรมมีอุปการะมาก 2, ปัญญา 3, โยนิโสมนสิการ, อัมปมาทะ, อิทธิบาท 4

การบริหารงานงบประมาณ ตามหลักพุทธธรรม ประกอบด้วย กุศลมูล 3, โภสกล 3, ธรรมคัมภรองโลก 2, ปัญญา 3, โยนิโสมนสิการ, อัมปมาทะ, อิทธิบาท 4

การบริหารงานบุคคล ตามหลักพุทธธรรม ประกอบด้วย กัลยาณมิตตดา, ฆราวาสธรรม 4, ทศพิธราชธรรม, พรหมวิหาร 4, อธิปไตย 3

การบริหารงานทั่วไปตาม หลักพุทธธรรมที่มีความสอดคล้องด้วยกัน ประกอบด้วย โยนิโสมนสิการ, ปัญญา 3, พละ 5, สังคหัตถุ 4, อัมปมาทะ, อิทธิบาท 4

จ. การประเมินผลการดำเนินงาน

การประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนจะต้องมีการจัดประชุมผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ ของโรงเรียนทุกเดือน เพื่อให้มีแนวคิดที่สอดคล้องกัน เพื่อสอบถามในงานแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน ว่ามีความคืบหน้าอย่างไรบ้าง หากติดปัญหาในส่วนใดผู้บริหารต้องหาวิธีหรือให้ครูแสดงความคิดเห็นว่าจะแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร เพื่อให้การบริหารงานนั้นเกิดความเรียบร้อย และสมบูรณ์ที่สุด โดยมีขอบข่ายในการประเมินผลการดำเนินงาน ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ การวัดผลประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนสามัญศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาการวัดผลประเมินผลดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การบริหารงานงบประมาณ การวัดผลประเมินผลการจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ การอนุมัติการใช้จ่ายงบอุดหนุนที่ได้รับจัดสรร และการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำ

การบริหารงานบุคคล การวัดผลประเมินผลแผนอัตรากำลัง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา การประเมินผลการปฏิบัติงาน การดำเนินการทางวินัย และการลงโทษ/การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

การบริหารงานทั่วไป การวัดผลประเมินผลการจัดระบบบริหารและ
สารสนเทศภายในสถานศึกษา การประสานงานและพัฒนาเครือข่าย การดำเนินงานธุรการ การ
ดูอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดการเรียนรู้นอกสถานที่ การประชาสัมพันธ์งาน
การศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้
ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทย ด้วยวิธีการเก็บ
ข้อมูล สัมภาษณ์ สังเกต และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 32 รูป/คน ได้ผลจากการศึกษา
ดังนี้ 1) โรงเรียนมัธยมกลาวาสวิทยาลัย การบริหารงานวิชาการ สภาพปัจจุบันงานการ
บริหารงานวิชาการที่ต้องรับภาระอยู่ คือ วิชาที่สอนเกินกว่า ที่นักเรียนจะรับไหว ทั้งวิชาบังคับ
ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาเสริมบังคับแก่นักธรรมและบาลี มีความสอดคล้องกับ (สิงหา
จันทร์ขาว, 2558) “การเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา 8 กลุ่มสาระสำหรับพระภิกษุ
สามเณร โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด”

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะ
สงฆ์มหายานในประเทศไทย การบริหารงานวิชาการ หลักการพัฒนารูปแบบประกอบด้วย (1)
การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร โรงเรียนพระ
ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (4) การวัดผล
ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน
สถานศึกษา (6) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 7) การพัฒนา
และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนใช้หลักพุทธธรรม มาบูรณาการ กับการบริหารงาน
โรงเรียน มีความสอดคล้องกับ (พระมหาธีรเพชร มาตพงษ์, 2561) พบว่า “ด้านการวางแผน
งานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมงานด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล”
ประกอบด้วยหลักธรรม หลักพุทธธรรมประกอบด้วย กัลยาณมิตตตา, โภสล 3, ธรรมมีอุปการะ
มาก 2, ปัญญา 3, โยนิโสมนสิการ, อัปปมาทะ, อิทธิบาท 4 มีความสอดคล้องกับ “ (พระมหา
สมบัติ ธนปัญญา (ฉลอง), 2557) พบว่า การบริหารจัดการโดยเน้นวิชาหลักในกลุ่มสาระการ

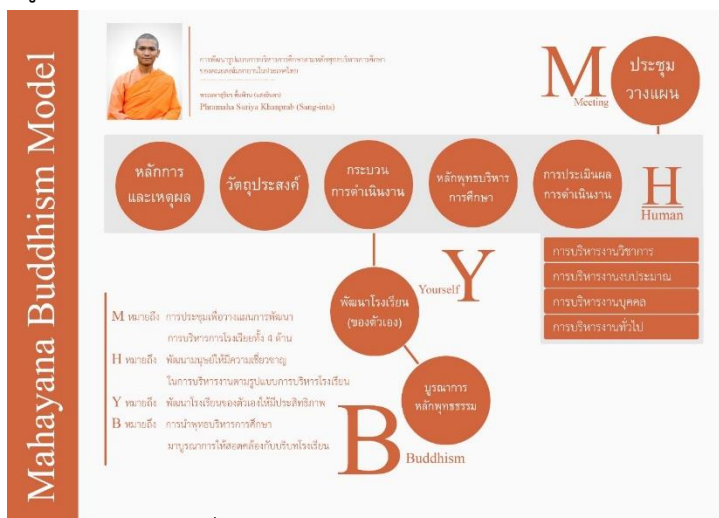

เรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ต้องเสริมหลักพุทธธรรมเข้ามาบริหารในกลุ่มที่ 4 คือ สังคม ศาสนา และ วัฒนธรรม”

3. รูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหานิกายในประเทศไทย รูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษา ที่ได้รับการพิจารณารับรองจากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว มีรูปแบบการบริหารการศึกษาประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ หลักพุทธบริหารการศึกษา และประเมินผล โดยยึดรูปแบบการบริหารการศึกษาทั้ง 4 ฝ่าย มีความสอดคล้องกับ (วันทนา เนาววัน, 2558) พบว่า “ประกอบด้วย การเข้ารับการอบรมสัมมนาภาวะผู้นำ การศึกษาดูงาน โรงเรียนพระปริยัติธรรมที่มีการบริหารจัดการที่ดีและมีผู้นำที่ได้รับ การยกย่อง เชิดชูเกียรติหรือเป็นที่รู้จักกันดี และ การกระจายอำนาจและภาวะผู้นำในลักษณะการประสานความร่วมมือ ” เพื่อดำเนินการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ตามหลักพุทธบริหารการศึกษาและวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนในคณะสงฆ์มหานิกายในประเทศไทยตามรูปแบบ Mahayana Buddhism Model ที่มีคุณภาพในบริบทของบริหารจัดการการศึกษา

องค์ความรู้จากงานวิจัย

รูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหานิกายในประเทศไทยได้รูปแบบ ดังนี้

ภาพที่ 1 Mahayana Buddhism Model

สรุป

การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทย โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาเริ่มศึกษาถึงสภาพปัจจุบันของการบริหารการศึกษาคณะสงฆ์มหายานจำนวน 6 โรงเรียน และจัดสนทนากลุ่มรับรองรูปแบบของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 11 รูป/คน ได้ผลการศึกษา ดังนี้ 1) สภาพการบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทย โรงเรียนได้แบ่งการบริหารงาน 4 ฝ่าย (1) การบริหารงานฝ่ายวิชาการ (2) การบริหารงานงบประมาณ (3) การบริหารงานบุคคล (4) การบริหารงานทั่วไป 2) การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทย ประกอบด้วย (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) กระบวนการดำเนินงาน (4) หลักพุทธบริหารการศึกษา และ (5) ประเมินผลโดยการบูรณาการหลักพุทธบริหารการศึกษา 3) รูปแบบการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษา ที่ได้รับการพิจารณารับรองจากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว มีรูปแบบการบริหารการศึกษาประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ หลักพุทธบริหารการศึกษา และประเมินผลโดยยึดรูปแบบการบริหารการศึกษาทั้ง 4 ฝ่าย เพื่อดำเนินการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ตามหลักพุทธบริหารการศึกษาและวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนในคณะสงฆ์มหายานในประเทศไทยตามรูปแบบ Mahayana Buddhism Model ที่มีคุณภาพในบริบทของบริหารจัดการการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- พระมหาธีรเพชร มาตพงษ์. (2561). การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. ใน *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยสยาม.*
- พระมหาสมบัติ ธนปญโญ (ฉลอง). (2557). ยุทธศาสตร์เชิงพุทธในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. ใน *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- วันทนา เนาว์วัน. (2558). การพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมของบุคลากร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3. ใน *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*

สิงหา จันทน์ขาว. (2558). การพัฒนาหลักสูตรสุขศึกษาและพลศึกษาสำหรับสามเณรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนพระปริยัติธรรม. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*